

Konsek
TRONDELAG IKS Kontrollutvalgenes sekretariat

Plan for
forvaltningsrevisjon
2020-2024

Heim kommune

Utkast til behandling i kontrollutvalget

Om forvaltningsrevisjon¹

Kontrollutvalget skal påse at det utføres forvaltningsrevisjon av kommunens virksomhet og av selskaper fylkeskommunen har eierinteresser i. Forvaltningsrevisjon er systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak.

Plan for forvaltningsrevisjon

Forvaltningsrevisjon er et sentralt virkemiddel i kontrollarbeidet, det er også det mest kostnadskrevenende. Forvaltningsrevisjon bør av den grunn brukes mest mulig planmessig og målrettet. For å finne fram til områdene med høyest risiko er planen basert på revisors risiko- og vesentlighetsvurderinger. I tillegg har kontrollutvalget gitt administrasjonen og politisk ledelse muligheten til å komme med innspill til arbeidet.

Kontrollutvalget har arbeidet med planen høsten 2020. Risikobildet i kommunen vil vanligvis endre seg over tid, derfor kan behovet for enkelte av de prioriterte forvaltningsrevisjoner falle bort. For å ta høyde for eventuelle endringer har kontrollutvalget prioritert flere områder enn det har ressurser til å gjennomføre. Kontrollutvalget vil vurdere om det er nødvendig å rullere planen midt i planperioden.

Ressurser

I perioden 2020-2024 disponerer kontrollutvalget 1360 timer til forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll og andre undersøkelser.

Gjennomføring og rapportering

Forvaltningsrevisjonene gjennomføres av kommunens revisor, Revisjon Midt-Norge SA, etter bestilling fra kontrollutvalget. Kontrollutvalget godkjenner revisors prosjektplan før oppstart. Etter fullført forvaltningsrevisjon rapporterer revisor til kontrollutvalget. Kontrollutvalget legger rapporten fram for kommunestyret med forslag til vedtak.

Kontrollutvalget har ansvar for å påse at kommunestyrets vedtak blir fulgt opp og rapportere om oppfølgingen til kommunestyret². Rapporteringen skjer vanligvis gjennom kontrollutvalgets årsrapport, men kan i enkelte tilfeller gå som egen sak til kommunestyret.

Prioriterte områder for forvaltningsrevisjon

Kontrollutvalgets prioriteringer går fram av oversikten på neste side. I oversikten gis det også forslag til hvilke spørsmål forvaltningsrevisjonen bør gi svar på. Forslag til spørsmål og innretning er ikke bindende for kontrollutvalget og disse kan følgelig endres eller justeres for å hensynta endrede risiko og vesentlighetsvurdering på bestillingstidspunktet.

¹ kommuneloven §§ 23-2 c og 23-3.

² forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 5.

	Forslag til innretning
Vann og avløpsområdet	En tilfredsstillende vannforsyning og avløpshåndtering er en forutsetning for det moderne samfunnet. Det er en av de vesentligste forutsetningene for å etablere næringsvirksomhet, offentlige virksomheter og private boliger. Vann er helt nødvendig i næringsmiddelproduksjon (fiskeindustri ol.), skoler, barnehager, offentlige institusjoner (sykehus, helsesenter mv.) og brannvesenet. Disse er sårbare overfor svikt i vann og avløpstjenestene. Vannforsyning og vannkvalitet bør være viktige satsingsområder hvor målet bør være å sikre vannkvalitet for næringsliv og befolkning. En forvaltningsrevisjon av vann og avløpsområdet kan bidra til at Heim kommunen sikrer enda bedre levekår og lokaliseringmuligheter for folk og næringsliv. Aktuelle problemstillinger kan være: ○ Om selvkostberegningene i tråd med gjeldende retningslinjer? ○ I hvilken grad sikrer Heim kommune at vannforsyningen er av tilstrekkelig kvalitet? Problemstillingen kan tenkes å omfatte drikkevannskvalitet, forsyningssikkerhet og kriseberedskap. ○ I hvilken grad sikrer Heim kommune at avløpssystemet er av tilstrekkelig kvalitet? Problemstillingen kan tenkes å omfatte utslipp og forurensning. Herunder avrenning fra landbruket og håndtering av avløpsordninger, både i bolig eller for hytteområder.

Byggesak	Innbyggerne har forventninger til kommunes byggesaksbehandling, hva gjelder forsvarlig saksutredning, likebehandling, overholdelse av tidsfrister mv. Tjenesteområdet er av stor betydning for både private og næringsdrivende. Både tidl. Hemne og Halså kommuner hadde et synkende omfang av byggesøknader, mens tidl. Snillfjord hadde økende omfang. For samtlige av kommunene synes saksbehandlingstiden å være på kant med fristene i regelverket. For saker med tre ukers frist har kommunene lengre saksbehandlingstid enn KOSTRA gruppen og landet for øvrig, mens de for 12-ukerfristen er under snittet for andre kommuner i 2019. Kommunene har en større andel innvilgede dispensasjoner enn andre kommuner. En forvaltningsrevisjon kan se blant annet på: ○ Har kommunen organisert saksbehandlingen på byggesaksområdet på en måte som sikrer kompetanse, kvalitetssikring, likebehandling og uavhengighet? ○ Har kommune organisert saksbehandlingen innen plan og byggesak på en slik måte at kommunens krav til internkontroll overholdes? ○ Har kommunen tilstrekkelige rutiner og praksis på byggesaksområdet når det gjelder evaluering av og oppfølgingen av politiske og administrative vedtak? ○ Foregår byggesaksbehandlingen i kommunen i tråd med gjeldende regelverk og er saksbehandlingen av god kvalitet i henhold til formelle krav og forventninger, herunder overholdelse av saksbehandlingsfrister? ○ Om kommunen har rutiner for saksbehandling der kommunen selv er tiltakshaver, herunder de lovkrav som stilles til dokumentasjon for godkjenninger, tiltaksklasser, fagkompetanse, ansvarsrett, samsvarserklæringer mv. og om disse etterleves.

Barnevern	Barnevernet skal bidra til at barn og unge får trygge oppvekstvilkår, det kommunale barnevernet har ansvaret for å sikre hjelp til det enkelte barn. Barnevernet er også gjenstand for reform i planperioden noe som kan øke omfanget av arbeidsoppgaver for kommunalt barnevern. Det ventes også at reformen avstedkommer mer konkrete kompetansekrav i tjenesten. Aktuelle innfallsvinkler i en forvaltningsrevisjon kan være å se på om barneverntjenesten har tilstrekkelige ressurser, bemanning og kompetanse, om sentrale rettsregler som gjelder for saksbehandling av meldinger, undersøkelser og hjelpetiltak etterleves, om barneverntjenesten etterlever sentrale rettsregler som gjelder for oppfølging av og tilsyn med fosterhjem, om tiltak iverksettes i samsvar med barneverntjenestens vedtak og om det er etablert et system for kvalitetssikring i saksbehandlingsrutinen.
Arkiv	Avvikling av gamle kommuner og opprettelse av ny kommune har konsekvenser for kommunens arkiv. Arbeid med å ajourføre og avlegge arkiv for de gamle kommunene kan kreve både tid og ressurser i organisasjonen. Innføring av nytt arkiv, med et eventuelt bytte av arkivsystem kan være tilsvarende krevende. En forvaltningsrevisjon kan blant annet se på: ○ Ivaretar kommunen sitt arkivansvar i tråd med gjeldende bestemmelser? ○ Ivaretar kommunen informasjonssikkerheten og personvernet i arkivsammenheng? ○ I hvilken grad er informasjon i gamle arkiver sikret for ettertiden (og den enkeltes rettsikkerhet)? ○ Hvordan sikres arkivverdige dokumenter inn i et digitalt arkivsystem?

Planarbeid, ROS-analyser mv.	Hver enkelt kommune har ansvaret for å legge forholdene til rette for den konkrete planlegging (kommuneplan og reguleringsplan) etter loven. Kommuneplanleggingen må være aktuell og tilpasset samfunnsutfordringene kommunen står over for. Mange forhold kan endre seg raskt, som for eksempel kommunens økonomi, situasjonen for næringslivet, befolkningens behov for tjenester og kommunens arealutfordringer, herunder også kartlegging av grunnforhold, geotekniske analyser mv. Videre skal kommunen gjennomføre en helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse. At det er utarbeidet hensiktsmessige planer for beredskap og smittevern er svært aktuelt med tanke på dagens situasjon. Aktuelle innfallsvinkler i en forvaltningsrevisjon kan være å se på om kommunen har planer som er aktuell med tanke på kommunens utfordringer slik de oppleves i dag, om planene tar høyde for befolkningsutvikling og utvikling av ny og eksisterende næring, om kommunen evner å levere tjenester med god kvalitet til innbyggerne og næringslivet m.m.
Arbeidsoppgaver i organisasjonen	Sammenslåingen av 3 kommuner innebærer at Heim kommune i overgangsfasen har forhøyet risiko for feil og svakheter. Det er krevende å føye sammen ansatte fra tre organisasjoner til en organisasjon. Det vil opprettholdes en desentralisert administrasjon, Kyrksæterøra og Liabø. Videre vil det være krevende for organisasjonen å innføre felles reglement, retningslinjer og systemer, eksempelvis felles IKT-plattform og ensartede fagsystemer. Videre er det knyttet risiko til forhold som mottak av nye ansatte, tilrettelegging for system som skal gi gode og sikre arbeidsprosesser, kompetanseflukt i forbindelse med overføringsprosessen og ressurser som er tilpasset oppgaveomfanget. Det vil være relevant å undersøke om gjennomføring av organiseringen av arbeidsoppgavene er i tråd med intensjonene, samt på hvilke områder omorganiseringen har forbedringspotensialer. Kontrollutvalget kan også be revisjonen undersøke om roller og ansvarsfordelingen er hensiktsmessig.

Offentlige anskaffelser	Offentlig sektor kjøper inn varer, tjenester og bygge- og anleggsarbeider for om lag 520 milliarder kroner årlig. Regelverket skal sikre at pengene utnyttes best mulig, og at innkjøpene bidrar til et konkurransedyktig næringsliv. Dette stiller krav til både kompetanse og kapasitet i kommunens innkjøpsforvaltning. Offentlige anskaffelser trekkes generelt fram som et risikoområde blant annet fordi regelverket oppleves som komplekst. Aktuelle innfallsvinkler i en forvaltningsrevisjon kan være å se på om organisering av innkjøpsfunksjonen er hensiktsmessig, om kommunen klarer å ivareta bestemmelsene i innkjøpsregelverket, om kommunens innkjøpere er lojale til inngåtte avtaler, om kontrakter inneholder de krav som skal stilles til lønns- og arbeidsvilkår og krav om bruk av lærlinger og om det er etablert tilfredsstillende systemer og intern kontroll for å ivareta at lovkravene knyttet til lønns- og arbeidsvilkår og bruk av lærlinger etterleves.
Eiendomsforvaltning	Driftsutgifter til eiendomsforvaltning er noe høyere enn sammenlignbare kommuner. Kommunen har høyere gjennomsnittlig areal formålsbygg enn KOSTRA gruppen og landet ellers. Vedlikeholdskostnadene synes å være økende. Manglende eller utsatt vedlikehold av den kommunale bygningsmassen kan ha betydelig innvirkning på blant annet kommunens økonomi og det fysiske innemiljøet. En forvaltningsrevisjon kan se på blant annet følgende problemstillinger: ○ Hvordan er de økonomiske rammebetingelsene for drift og vedlikehold av kommunens bygninger i kommune? ○ Hvilke mål og strategier ligger til grunn for forvaltningen av kommunens eiendommer og blir strategiene fulgt? ○ Hvordan prioriteres hvilke bygg som skal vedlikeholdes? • Har kommunen et system for å ivareta et langsiktig, planmessig og verdibevarende vedlikehold? ○ I hvilken grad benyttes IT-systemer i eiendomsforvaltningen (planmessige verdibevarende vedlikehold)? ○ I hvilken grad vurderes bygningsmasse for avhendelse? ○ I hvilken grad oppfylles nasjonale og lokale miljø- og klimamål når det gjelder oppvarming, belysning og annet?

Regelverksendringer	En lovendring kan innebære en risiko. Ny kommunelov er fullt ut gjeldende fra 2020 i tillegg til nye forskrifter, eksempelvis internkontrollforskrift. Videre vil forvaltningsloven og arkivloven endres i planperioden. For Heim kommune vil nye oppgaver medføre at ledelse og ansatte må forholde seg til nytt regelverk. Ivaretagelse av bestemmelser i forvaltningsloven utgjør en risiko, dette gjelder særlig habilitetshåndtering, frister, opplysning om klageadgang mv. Dette er områder som kan ha store konsekvenser for enkeltmennesker. Endringer som følge av ny arkivlov øker risikoen for at vesentlig informasjon går tapt, eller ikke er sporbar. En forvaltningsrevisjon kan undersøke hvordan fylkeskommunen jobber for å sikre at ny forvaltningslov og ny arkivlov følges.